

Profesor Stefan Kozłowski laureatem *Nagrody za Całokształt Działalności Naukowo-Badawczej w Dziedzinie Geologii i Ochrony Środowiska*

W dniu 22.05.2007 r. w Ministerstwie Środowiska w Warszawie odbyło się wręczenie nagród Ministra Środowiska. Nagrody te przyznawane są corocznie za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze w zakresie ochrony, kształtowania i użytkowania środowiska oraz jego zasobów. Do nagrody mogą być zgłaszane wybitne osiągnięcia, mające cechy nowości i nowoczesności oraz wyróżniające się efektami naukowymi, gospodarczymi i społecznymi. Warunkiem zakwalifikowania pracy jest jej wdrożenie. Nagrody mogą być też przyznane za całokształt działalności w dziedzinie ochrony środowiska, gospodarki wodnej, geologii, leśnictwa i ochrony przyrody, edukacji ekologicznej oraz za popularyzację tematyki ochrony środowiska. W tym roku *Nagroda za Całokształt działalności naukowo-badawczej w dziedzinie geologii i ochrony środowiska* została wręczona prof. dr. hab. inż. Stefanowi Kozłowskiemu.

Z okazji przyznania nagrody a także 44-lecia pracy w Państwowym Instytucie Geologicznym, redakcja *Przeglądu Geologicznego* składa Panu Profesorowi serdeczne gratulacje.

Prof. dr hab. inż. Stefan Kozłowski ukończył studia w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (1952). Na uczelni tej uzyskał następnie stopień doktora nauk technicznych (1962) i doktora habilitowanego z zakresu geologii surowcowej (1969). Tytuł profesora nadzwyczajnego nauk przyrodniczych otrzymał w Państwowym Instytucie Geologicznym (1976), którego pracownikiem został w 1963 r. i był nim przez lat 40. Swoją pracę naukową umiejętnie łączył z działalnością o charakterze popularyzatorskim i edukacyjnym (od 1989 r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu, następnie — na KUL-u, a obecnie swoją pasję edukacji ekologicznej młodzieży S. Kozłowski realizuje m.in. jako dziekan Wydziału Ekologii i Zarządzania w Warszawie).

Początkowo zainteresowania geologiczne S. Kozłowskiego dotyczyły różnych aspektów (w tym także o naturze badań podstawowych) geologii surowcowej — dla przykładu, swoje wieloletnie prace nad krajową bazą surowcową S. Kozłowski podsumował w monografii *Surowce skalne Polski* (1975). Pod jego redakcją ukazało się też 28 arkuszy *Przeglądowej mapy surowców skalnych Polski 1:300 000*. Począwszy od 1966 r. zaczęły się ukazywać jego prace dotyczące ochrony zasobów przyrody nieożywionej, projektów rezerwatów i muzeów, ochrony złóż, krajobrazu i środowiska poszczególnych regionów kraju (np. książka *Przyrodnicze uwarunkowania gospodarki przestrzennej Polski* w 1983 r.) i szybko S. Kozłowski stał się uznanym w kraju ekspertem w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego. W 1988 r. został członkiem Komitetu Obywatelskiego przy przewodniczącym NSZZ *Solidarność* Lechu Wałęsie. W wyborach do sejmu kontraktowego (X kadencji) został posłem z okręgu Kędzierzyn-Koźle. W sejmie został wiceprzewodniczącym Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz przewodniczącym Komisji Ochrony Środowiska Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego. W tym czasie sejm uchwalił m.in. nowe prawo geologiczne i górnicze. Ustawa ta wprowadzała zupełnie nowe zasady gospodarki kopalinami. Ustanowienie instytucji opłat geologicznych uniezależniło dalszy rozwój badań geologicznych od budżetu państwa, stwarzając mocne podstawy do funkcjonowania służby geologicznej. Sejm X kadencji zdołał też przyjąć w maju 1991 r. *Politykę ekolo-*

giczną państwa — pierwszą na świecie uchwałę parlamentarną przyjmującą zrównoważony rozwój — ekorozwój — jako główny cel rozwoju państwa.

Późną jesienią 1991 r. S. Kozłowski został ministrem ochrony środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa w rządzie Jana Olszewskiego. W czerwcu 1992 r. stanął na czele polskiej delegacji na międzynarodową konferencję *Środowisko i rozwój* w Rio de Janeiro, na której w imieniu rządu polskiego przyjął deklarację i dokumenty końcowe oraz konwencję o ochronie różnorodności biologicznej. Następnie został powołany na doradcę prezydenta Lecha Wałęsy do spraw ekologii i ochrony środowiska. W 1991 r. opublikował książkę *Gospodarka a środowisko przyrodnicze* (1991), a w 1994 r. — *Droga do ekorozwoju* (1994). W 1996 r. zaczęła się realizacja kolejnego dużego wielodyscyplinarnego programu *Ochrona georóżnorodności*.

W 1998 r. w PIG-u odbyła się uroczysta sesja, związana z jubileuszem 70-lecia S. Kozłowskiego, w trakcie której nastąpiła prezentacja dwóch książek: *Ochrona litosfery* (pod jego redakcją, była ona podsumowaniem dużego programu badawczego) i *Ekologiczne problemy przyszłości świata i Polski*. Kolejna książka S. Kozłowskiego, pt. *Ekorozwój — wyzwanie XXI wieku*, ukazała się w 2002 r. Obecnie pod jego naukową kuratelą w Państwowym Instytucie Geologicznym — z którym w dalszym ciągu S. Kozłowski jest związany — jest przygotowywany *Atlas georóżnorodności* (który zostanie zaprezentowany na jubileuszu jego 80-lecia).

Tadeusz Peryt